65ste Jaargang No. 5319

DAGBLAD

Vrijdag 16 Januari 1948

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt niet op Zon- en feestdagen. Abonnementsprijs Curaçao en Bonaire ƒ 2.—, Aruba, Suriname en de Bovenwindse Eilanden ƒ 2.50, buitenland ƒ 3.— per maand, bij vooruitbetaling. Advertentieprijs ƒ1.— per cm. kolomlengte.

Uitgave van de Paulus-Drukkerij te Curaçao. Hoofdredacteur Ad. Versnev. Adres voor directie, redactie en administratie: Conscientiesteeg 27. Postbus no. 80, telefoon Directie en Administratie no. 1550, Redactie no. 1858.

Agent voor Aruba, Oranjestad, J. E. Croes, Nassaustraat 376; voor Aruba, San Nicolas, G. D. Hofstee, Bankiers, Hollandsche Bank Unie, N.V., Maduro & Curiel's Bank, beide te Willemstad, Curaçao, Nederlandse Credietbank N.V., bijkantoor te Venray (Nederland).

Marshallplan versus Protocol

Duitse communistische partij vormt de stoottroep voor de bevrijding van het Europese proletariaat

Gandhi steeds zwakker

DE TOESTAND IN HET ROERGEBIED.

Wes Galagher seint uit Berlijn, dat de industrie in het hart van het Roergebied met lamlegging bedreigd wordt door het bekendgemaakte communistische stakingsschema. Dit schema is ontworpen om het Marshall plan de kop in te drukken. De hongerige bevreesde arbeiders van dit gebied, die noodgedwongen een dieet houden, hebben reeds de zijde gekozen der „Kominform", terwijl die gisteren een „protocol" heeft gepubliceerd in enkele Duitse dagbladen. Dit protocol is een schema van anti-Marshallplan acties.

Ook de verwarde politieke situatie in Duitsland is tot een kookpunt gestegen.

Verschillende oude Duitse communisten hebben zich afgescheiden verklaard van de communisten van Moskou en hebben een eigen oppositie-actie in het leven geroepen. In een speciaal program richtte de Radio van Moskou zich tot de hongerige arbeiders in het Roergebied, dat refereerde naar het aardappelprobleem. De Noordamerikaans en Britse autoriteiten in Berlijn beschuldigen de Duitse autoriteiten, terwijl deze op hun beurt de verantwoordelijkheid op de schouders der eerstgenoemden plaatsen.

Tegen het advies in van hun leiders, zo werklieden van het Roergebied toch in proteststaking gegaan. de staking begon gisteren met ongeveer 25.000 man, doch is thans opgelopen tot over de 100.000. Het gebied wordt bedreigd met een algemene staking, waaraan zeker alle vier millioen arbeiders van het Roergebied zullen meedoen.

Inmiddels is het „protocol" over geheel Duitsland gepubliceerd. Het schijnt een schema te zijn van de Kominform, om het Roergebied tegen Maart geheel lam te leggen. Dit uitsluitend om het Marshallpan de kop in te drukken.

De bijzonderheden van dit plan zijn het eerst gepubliceerd geworden door het blad „Der Kurier", doch kort daarop maakten de militaire regerings autoriteiten bekend, dat zij in het bezit waren van het geheime document.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken te Londen zegt, dat het gelooft dat het document echt is.

BRITSE CONSULAAT IN BRAND:

Noordamerikaanse zaanlieden deelden mede, dat het Britse consulaat te Kanton in brand werd gestoken door Chinezen uit de oude ommuurde stad Kowloon in de kroonkolonie Hongkong. Het vuur werd spoedig bedwongen en de demonstranten verspreid. De Chinezen protesteerden tegen het Britse bevel, dat alle oude krotten moesten gesloopt worden om gezondheidsredenen. Latere berichten melden weer, dat het consulaat tot de grond toe zou zijn afgebrand. Ook het gebouw van de Britse scheepsfirma Matthewson zou in brand gestoken zijn.

GANDHI'S LEVEN IN GEVAAR.

Een medicus van New Delhi bericht, dat Gandhi ten hoogste zes dagen kan vasten. Hierna zal zijn leven in groot gevaar verkeren, daar zich reeds nu gevaarlijke complicaties voordoen. Dokter B. C. Rog, een der vier assisterende dokters, zeide dit, nadat hij Gandhi na 72 uren vasten onderzocht had. De pols was bevredigend en de bloeddruk goed, maar bij ieder uur werd hij zwakker. In de afgelopen nacht sliep Gandhi goed en hij schijnt opgewekt en levendig van geest, maar hij is zo zwak, dat hij plat op bed moet blijven liggen en niet lopen kan. Hij staat er op zelf zijn telegrammen en brieven te dicteren en ook dicteert hij nog enige artikelen voor zijn weekblad „Harijan", alhoewel hij nauwelijks meer dan fluisteren kan. Gandhi neemt niets anders dan heet water, waaraan niets is toegevoegd.

'LAAT GANDHI STERVEN!'

Een grote menigte uitgewekenen uit de Pundsjaab kwam te New Delhi in actie en schreeuwde: „Laat Gandhi Sterven". Ook wordt nog gemeld dat zij de vredesprocessie der Sikhs, nabij de Sikh tempel in de oude stad, in de war stuurden. De processie zou eindigen bij het Birla huis, alwaar Gandhi momenteel vertoeft. Doch slechts een klein getal bereikte dat huis en toen zij aankwamen werd hun medegedeeld, dat Gandhi te ziek was om hen te ontvangen.

ROND DE TOESTANDEN IN INDIA.

Larry Hauck seint uit Lake Success:

Een afgevaardigde van India vertelde aan de Veiligheidsraad van de Unie dat er een oorlog op grote schaal zal ontwikkelen tussen de Hindoes en Mohammedanen. De Minister van India, Gopalaswami Ayyanger, ondersteunde de beschuldiging van India tegen het Moslem-dominion Pakistan in een openingsrede voor de Veiligheidsraad, zeggende: Op dit ogenblik is er een kleine oorlog gaande in Kashmir. De situatie wordt met de dag erger.

Op deze tweede vergadering van de Veiligheidsraad, welke van het jaar gehouden wordt, waren drie nieuwe leden aanwezig, t.w. van Sovjet Ukraïne, Argentinië en Canada, resp. Vassily Tarasenko, Dr. José Arce en Generaal A. G. L. McNaughton.

In zijn rede drong Ayyangar bij de Veiligheidsraad er op aan, om ten eerste het burgerlijk en militair personeel van de regering van Pakistan te verbieden deel te nemen aan de invasie van Kashmir; ten tweede een beroep te doen op de inwoners van Pakistan om geen deel te nemen aan de strijd; ten derde om de bewoners ertoe te bewegen om hun land en bezittingen niet te stellen in dienst van operaties tegen Kashmir, noch hun steun te verlenen op welke wijze ook, waardoor de strijd verlengd kan worden.

Ook vroeg Ayyangar de aandacht van de Veiligheidsraad voor de valse beschuldigingen in de pers van Pakistan, die tegen India gedaan worden.

De Minister zeide voorts dat de discussies zich moesten beperken tot Kashmir alleen, een punt welk reeds door de vertegenwoordiger van Pakistan, de Minister van Buitenlandse Zaken, Zafrullah Khan, uitvoerig bestreden werd.

Het lijkt wel of Pakistan van de gelegenheid gebruik wil maken om alle moeilijkheden, die door de verdeling van Brits Indië in de twee nieuwe dominion ontstaan zijn, tegelijk behandeld wil zien.

Ayyangar eindigde zijn rede met de verklaring: Wij kunnen niet meer bijdragen om het leven van Gandhi te sparen, dan hem mede te delen dat het Kashmirprobleem is opgelost.

BRITTEN SNELLEN JODEN TE HULP.

De Koninklijke luchtmacht en de artillerie kwam in actie in het bergland ten Zuiden van Jeruzalem om te trachten een hevige strijd tussen Arabieren en Joden op te breken. Volgens berichten zouden er reeds meer dan 50 personen gedood zijn binnen 24 uur. Spitfires vlogen laag over met rotsige terrein, waar naar schatting 400 Arabieren vier Joodse nederzettingen omsingeld hebben.

De Britse operatie heeft waarschijnlijk ten doel de aanvallers vast te houden totdat legereenheden ter plaatse zijn om de Joden bij te staan. Men gelooft, dat de aanvallers recruten zijn uit Syrië en Irak. De Joden zeiden, dat de meesten in uniform gekleed waren en helmen droegen.

PALESTIJNSE REGERING WILT EEN VROEGERE TERUGTREKKING.

Arthur Gavson seint uit Londen:

Bevoegde bronnen delen mede, dat de regering van Palestina Engeland heeft aangeraden om zes weken vroeger dan de beraamde datum van 15 Mei a.s. uit het Heilig Land terug te trekken. De Britse administratie is bang dat het gehele machinerie der burgerlijke regering voor 15 Mei uiteen zal vallen, tengevolge van de voortzetting der strijd tussen de Arabieren en Joden.

Deze bronnen voegen eraan toe, dat de helft der 32 departementen, die onder de regering van Palestina ressorteren, reeds tot werkeloosheid gedoemd zijn. Ook is het transport van belangrijke artikelen, zoals olie, voor een maand achter geraakt, vanwege het incident te Haifa.

Engeland wacht af op de komende besprekingen te Lake Success, welke gevoerd zullen worden tussen Engelse vertegenwoordigers en leden van de Palestijnse verdedigingscommissie. Wanneer deze acties der de rug zijn, zal Engeland definitief vaststellen, op welke datum het uit het Heilig Land zal terug trekken. Volgens de huidige plannen der Britten, zal de Uno-commissie te Palestina aankomen slechts twee weken vóór de eindiging van het mandaat over dat land.

ECONOMISCH RAPPORT VAN TRUMAN.

Truman verklaarde, dat een inflatiegolf dreigt de Noordamerikaanse welvaart in een ernstige ramp te veranderen. In zijn tweede jaarlijkse economische rapport tot het Congres hernieuwde de president zijn beroep om een wettelijke macht de steeds hoger stijgende prijzen te bestrijden en hij vroeg dringend het anti-inflatie-programma van tien punten goed te keuren. Dit programma werd hem in de bijzondere zitting van de herfst geweigerd. Hij verzekerde dat de vaststelling van prijzen en lonen en rantsoenering zeer dringend nodig zijn en wel zo spoedig mogelijk.

Ook tot de handel richtte de president zich en vroeg om waar het maar enigszins mogelijk is de prijzen te verlagen en gevaarlijk overmatige winsten op te offeren voor de stabiliteit op lange duur. Hij verzocht de arbeiders bescheiden te zijn in hun looneisen. Hij gaf geen enkele tegemoetkoming in de belastingheffing. De president hield vol, dat de 7500 millioen dollars, die er op de begroting over zullen schieten tegen Juni gebruikt zullen worden voor het verlagen der Nationale Schuld en niet om de belastingen te verlagen, zoals de Republikeinen voorstellen. Ook herhaalde Truman zijn voorstel om de inkomstenbelasting op inkomens van 40 dollars per week te verlagen en deze verlaging goed te maken door het heffen van hoger belasting op de winsten der corporaties.

De president wees op de record brekende winsten, die gedurende 1947 op bijna ieder gebied van het economisch leven gemaakt werden en voorspelde een ander jaar van schitterend zaken doen. Tegelijkertijd drukte hij echter zijn vrees uit over de vooruitgang tenzij wij als een natie laten zien, dat wij onszelf beperkingen kunnen opleggen en het apparaat van onze vertegenwoordigende regering gebruiken om regelend op te treden.

Truman voegde er nog aan toe, dat wanneer een inflatie op komst is, men niet voorspellen kan wanneer dit zal geschieden. Men kan er wel zeker van zijn, dat, indien het haar eigen loop neemt, zij doorbreekt met een vernietigende kracht. Het economisch rapport is de laatste der drie grote boodschappen, die het Witte Huis naar de nieuwe zitting van het Congres stuurt. De nationale doelstellingen voor 1948 zijn ten eerste een toeneming van de productie met 3%. Het doel van het afgelopen jaar van 5% werd nauwelijks gemist. Ten tweede betrekkingen voor 59 millioen mensen als een jaargemiddelde. Ten derde te beginnen met een breed opgezet sociaal openbaar welvaartsplan en met een programma van industriële ontwikkeling met het doel de natie te vrijwaren van de telkens terugkerende depressies en de Noordamerikanen een rijker en tevredener leven te geven.

Truman zeide, dat een groter inkomen voor de verbruikers de productie ten goede zal komen, wanneer de uitvoer teruglooopt, de credieten slinken en de spaarpenningen opraken. Een beter inkomen voor de verbruikers moet gepaard gaan met een beter verdeling van de lonen en salarissen. Binnen 10 jaar zal de werkgelegenheid gestegen zijn tot 64 millioen betrekkingen.

DE PAUS TOT DE ADELLIJKE STAND.

De Paus drong bij de adellijke families van Italië er op aan om niet bevreesd noch ontmoedigd te worden door de bedreigingen, die komen zullen. Wat de gemeenschap van vandaag van u verlangt is slechts, dat gij niet meer met de lippen of met beloften te hulp komt, doch dat gij daadwerkelijk dienstig zijt voor het volk. De Christelijke doctrines en het Christelijk leven geven de beginselen van broederschap en sociale rechten.

De Paus werd aanhoord door vierhonderd leden van de adellijke stand, ter gelegenheid van Zijn jaarlijkse receptie voor de adel van Italië. De Paus gaf uiting van Zijn wens, dat geestelijke sterkte en de geest van broederschap Zijn hoorders mogen leiden door het nieuwe jaar 1948.

het nieuws van vandaag

In het onder Frans toezicht staande dagblad „Der Kurier" werd gisteren een plan gepubliceerd, dat tot doel heeft het Marshallplan te niet te doen en het industriële Roergebied te verlammen. Het is een communistisch plan, dat in West-Duitsland ontdekt werd en dat een vrucht schijnt van de Kominform. Het wordt volledig ondersteund door de Sovjet-Unie. In officiële Britse en Noordamerikaanse kringen twijfelt men niet aan de echtheid van het plan. Dr. Kurt Schumacher, de leider van de Duitse sociaal-democraten zeide, dat hij een copie van het plan bezat. Hij noemde het een meesterlijk plan om het Marshallplan te saboteren. De Duitse eenheidspartij, die onder de invloed der communisten staat, noemde de ontdekking van het plan nonsens. Het plan werkt in bijzonderheden alles uit wat te maken heeft met massastakingen in het verkeerswezen en bij de metaalindustrie van West-Duitsland. Daardoor zou de monopolistische, kapitalistische aanval op het zogenaamde Marshallplan gebroken moeten worden, aldus het document, dat aangeduid wordt met het woord protocol. Het hoofdkwartier van de Kominform in Belgrado zou de strijd van de communistische partij in Duitsland combineren met de communistische strijd over geheel Europa. Met alle middelen en met alle kracht zal men trachten het bolwerk van het kapitalisme omver te halen. De gehele arbeidersstand van alle Europese landen zal de Duitse arbeiders bijvallen in hun strijd om het productieapparaat in handen te krijgen. Deze strijd, aldus het protocol, is geen strijd van ministers en diplomaten, maar is een strijd voor de straten met het doel het proletariaat van de wereld nu eindelijk eens vrij te maken. Het schijnt, dat de Duitse communistische partij de opdracht heeft gekregen de spits af te bijten voor deze doelstelling. Het voornaamste Europese productiecentrum in het Roergebied moet de stoot geven tot de algehele omwenteling. Het officiële orgaan van de socialistische partij schrijft, dat het protocol duidelijk laat zien, dat Rusland het economisch herstel van Duitsland niet wil, maar dat het met alle krachten er naar zal streven, dat een communistische dictatuur opgericht zal worden op de grondvesten van ellende, honger en chaos. Het protocol is tot in bijzonderheden uitgewerkt. Er staat o.a. in, dat de spoorlijnen van Bremen naar Dusseldorp en van Hamburg naar Bielefeld de belangrijkste van geheel Duitsland zijn. Over deze lijnen wordt het voedsel vervoerd naar de Amerikaanse en Britse zones. Duidelijk wordt er op gedoeld om deze lijnen te vernietigen. In het Roergebied staken op het ogenblik reeds 100.000 arbeiders. Het begin van de moeilijkheden is er. Als de staking zich nu maar doorzet en de hongerige arbeiders weerspannig worden, en er schoten gaan vallen, dan is er kans op chaos. En dat moet Rusland hebben, want slechts in modder kan Stalin roeren en daaruit kan hij zijn buit vissen: de uitbreiding van zijn dictatuur over Europa.

In afwachting van de Ronde Tafel Conferentie

(Van onze correspondent)

[Alhoewel deze correspondentie op sommige punten reeds verouderd is, plaatsen wij haar toch in het geheel, opdat ons niets ontga van alles, dat er om en op de conferentie gebeurt en zal gebeuren — Red.]

Het is nog te vroeg om te zeggen dat Nederland in afwachting van de RTC is, maar dat men in Haagse kringen het ogenblik verbeidt dat de zestien West-Indische heren zullen aanschikken met de acht Nederlandse afgevaardigden is zeker niet overdreven. Niettegenstaande de moeilijkheden in Oost-Indië behoeft men zijn hoofd maar om de deur te steken op Overzeese Gebiedsdelen of u wordt gevraagd, of u soms ook om inlichtingen voor de RTC komt, of zoals het gemoedelijker termen al heet: de conferentie van de doctor. Wie in dit geval met de doctor bedoeld is, zal uw correspondent niet behoeven te schrijven. Reeds werd bekend, dat dr. de la Try Ellis, die als adviseur zal komen, op 16 Januari hoopt te arriveren. Zoals u wel zult begrijpen zijn de stemmen over de komst van de heer De la Try Ellis zeer verdeeld. Het bericht dat de heren De la Try Ellis en notaris Drielsma uit de West als adviseurs zouden medekomen, stichtte eerst enige verwarring, maar al spoedig werd alles duidelijk en zoals te begrijpen valt, is een zekere groep der geïnteresseerden — nog steeds niet bekomen van de hun overvallen verrassing! — minder gepoorteerd voor de deelneming dezer adviseurs. Toch hoort men anderen, en niet ten onrechte, zeggen, dat het voor de RTC een voordeel zal zijn als ook de stem van deze kundige geleerde zal worden vernomen en als ook het immers niet onbelangrijke volksdeel dat in hem zijn spreekbuis vindt, aanwezig zal zijn op de RTC die nog belangrijker belooft te worden dan men in de aanvang dacht.

De Surinamers komen op 17 Januari in Den Haag aan. Wanneer de Curaçaose afvaardiging haar intrede zal doen, is thans nog niet bekend. Er wordt nog druk getelegrafeerd, want de Curaçaose ploeg wilde enkele dagen in New York overblijven teneinde daar winterkleren in te slaan. Inmiddels deed Da Costa Gomez pogingen — met succes — om extra textielpunten (dit „vakwoord" duidt in Nederland op een soort bonnen die men ook moet hebben om jassen, overhemden e.d. te kopen, dus nevens het geld) te verkrijgen. Mochten de heren dus nog niet vertrokken zijn, als deze regelen in druk verschijnen, laten ze rustig in het vliegtuig stappen, want alles is er aan gelegen, dat de RTC op tijd beginne. Toen ik op uw correspondent deze brief bij open ramen te schrijven, zo zacht is het weer in deze Januari-week. We hebben enkele gure koude dagen gehad, maar nu is het mild, doch erg regenachtig. Prettig is het weer allerminst, maar in het steenkoolarme Nederland spaart men steenkool voor eventueel nog komende koude dagen.

Beide afvaardigingen zullen worden ondergebracht, als de plannen niet gewijzigd worden en dat gebeurt nogals eens, in Kasteel Oud-Wassenaar, een hotel in de omgeving van Den Haag en vermoedelijk het duurste hotel van Nederland. Of de toegevoegde adviseurs daar ook zullen logeren, is nog niet bekend, maar niet waarschijnlijk. Wel bestaat er grote kans dat de medekomende journalisten er zullen vertoeven. Uit Suriname werd David Findlay's komst in Nederland reeds gepubliceerd, maar wie de Curaçaose pers zal vertegenwoordigen is nog niet bekend.

Andere journalisten zullen voor eigen accommodatie moeten zorgen. Er worden alle mogelijke voorbereidingen getroffen om dit belangrijk gebeuren — het aanzitten als gelijkberechtigden van drie staatsdelen — te versiaan. De vergaderingen, die de commissievergaderingen, alle openbaar zullen zijn, worden gehouden in de zaal van de Eerste Kamer. Het treft niet, want de Eerste Kamer zal dan juist met de begroting doende zijn, doch in geval van nood zijn er andere zalen waar men kan zitten. Curiositeitshalve zij vermeld, dat de driemaal acht heren niet aan een ronde tafel zullen zitten, maar aan een soort lessenaars, met stellen van twee of alleen, die in de Eerste Kamer in gebruik zijn.

Behalve de vaste journalistenkamers zullen nog andere persvertrekken worden ingericht, alle met telefoon enz., naar binnen- en buitenland. Ten gerieve van buitenlandse journalisten, die de discussies niet kunnen volgen, zullen in verschillende talen korte verslagen worden uitgereikt. Aan alle journalisten worden van te voren circulaires verstrekt met biografische en politieke gegevens van alle deelnemers.

Drie mensen op het Ministerie van Overzeese Gebiedsdelen — de heren dr. Fris, dr. Ostreig en Van Heyningen — houden zich thans onledig met de regelingen. Wie op hun kamer nr. 55 binnenstapt, treft er thans altijd collega's die zich komen oriënteren omtrent wat er gaat gebeuren. Wie het ministerie verlaat en schuin het Plein over in de Lange Houtstraat bij Dr. Da Costa Gomez gaat zien, vindt de meester-doctor in hemdsmouwen bezig zijn correspondentie af te doen, te telefoneren en afspraken te maken. Wie in de Vieux Doelen bij dr. Raymond Pos gaat zien, ontwaart daar al ongeveer hetzelfde bij deze Surinaamse vertegenwoordiger die buitengewoon snel ingeburgerd blijkt in de Haagse kringen.

Op het programma van de Curaçaose afvaardiging staat nog een grootse receptie met verschillende sprekers en een concert-compositie van uw Rudolf Boskaljon.

Hoofdlijnen van de RTC zullen zijn, a) het Verenigd Koninkrijk en de splitsing van de Aziatische en Amerikaanse delen van de staat; b) de herziening van de politieke structuur, afschaffing van de koloniale gedachte enz., c) de inwendige bestuursorganisatie, d) het overkoepelend orgaan.

Recht tot het Hart

Er is geen groter vreugde dan anderen vreugde te verschaffen.

ONS KONINKRIJK

MANSHOLT VERVANGT HUYSMANS.

In verband met het aftreden van Minister Dr. G. W. M. Huysmans, die op medisch advies zijn ontslagaanvrage heeft ingediend, zal van heden af als Minister van Economische Zaken ad interim optreden, de Minister van Landbouw en Voedselvoorziening, S. L. Mansholt.

OMTRENT DE OVEREENKOMST.

Als nadere biezonderheid op ons bericht van gisteren omtrent de overeenkomst die bereikt is tussen Nederland en Indonesië inzake de order „staakt het vuren", bericht een republikeinse bron dat de meest belangrijke nieuwe ontwikkeling in de besprekingen zou zijn, het aanvaarden van de voorziening, dat na een bepaalde periode, waarschijnlijk niet minder dan zes maanden en niet meer dan een jaar, vrije verkiezingen gehouden zullen worden, waardoor de bevolking zelf zijn politieke verhouding van republiek tot Verenigde Staten van Indonesië zou kunnen bepalen.

MASJOEMI-PARTIJ HET NIET MEE EENS.

Vijf ministers van de Masjoemi-partij, die zitting hebben in het kabinet van Sjarifoeddin, hebben reeds hun zetels ter beschikking gesteld, nu de Masjoemi partij niet wenst in te stemmen met de overeenkomst omtrent de order „staakt het vuren" en de daarbij behorende voorstellen voor verder politieke onderhandelingen.

Dit vernam Aneta op Vrijdag morgen, bij de terugkeer der leden van de commissie en de republikeinse delegatie uit Djokja. Ook de twee leden van de Masjoemi-partij die deel uitmaken van de republikeinse delegatie, Mohammed Roem en Oudminister Nats, hebben zich teruggetrokken.

VAN MOOK IS BLIJ.

De Luitenant Gouverneur Generaal van Indië, Van Mook heeft verklaard blij te zijn, dat de journalisten eindelijk ook eens goed nieuws krijgen.

Omtrent de bereikte overeenkomst wilde Van Mook niet verder uitwijden, daar volgens hem dit tot competentie behoort der commissie voor goede diensten.

Van Mook wilde gaarne in het openbaar de commissie feliciteren met het bereikte resultaat en voegt er aan toe dat de commissie deze zeer moeilijke taak met volharding en doorzetting tot een goed einde heeft volbracht.

DE „EVERTSEN" IN DEN HELDER.

Hedenmorgen kwam te den Helder aan H. M. torpedojager „Evertsen". De oorspronkelijke bemanning van het schip is in Indië achtergebleven. Het schip is thans bemand door marine personeel dat gedemobiliseerd is of dat naar Nederland is overgeplaatst. Bij zijn thuisreis had het schip met zwaar weer te kampen gehad. De bemanning heeft te Trincomalee op Ceylon twee jonge panters gekocht, die zij gedoopt hebben met Cornelia en Johanna Evertsen. Deze panters zullen geschonken worden aan de artis te Amsterdam en Blydorp te Rotterdam.

CURAÇAO

DE „ARNHEM" NEEMT BEKENDEN MEDE.

Het stations gebouw van de K.L.M. was gisterenavond een en al drukte. Niet te verwonderen. Immers de „Arnhem" P.H.-T.D.A. zou naar Nederland vertrekken (vier en twintig en een half uur laat), en met hem zouden verschillende bekende figuren uit de Curaçaose samenleving vertrekken.

De heer Dr. Ch. de La Try Ellis, adviseur der Nederlandse regering ter Ronde Tafel Conferentie, zat op het balcon te midden van vooraanstaanden uit onze gemeenschap, alsmede te zamen met familieleden, vrienden en kennissen.

Op hem rust de taak, welke hij met zelfvertrouwen gaat volbrengen, nl. de Nederlandse regering te gaan adviseren in een zeer belangrijke beslissing voor ons koninkrijk. De heer Ellis werd uitgeleide gedaan namens de gouverneur door de Kapitein-Adjudant Emile Ch. van de Laarschot. Ook de heer Corver, gouvernements secretaris was er aanwezig.

Rechts van deze groep, die meer een politieke samenzijn vertoonde, zaten de heengaande pastoor van Looy en Wolters, terwijl de alombekende pater Brada een tafel voor zijn aparte groep had. Onder degenen die deze geestelijken uitgeleide zijn komen doen, bevond zich oa. de missie overste, Frater Directeur Odulfinus, alsmede vele confraters, vrienden, kennissen en parochianen der heengaanden. De onderwijzers van Don Bosco schaarden zich meer om Pater Brada, die het middelpunt der gesprekken was, wat niet te verwonderen is.

Het merkwaardig geval heeft zich gisteren voorgedaan, nl. dat zowel de voormalige als de huidige hoofdredacteur van ons dagblad, met hetzelfde vliegtuig naar Nederland zijn gegaan. De eerw. pater Brada voor een welverdiende verlof, terwijl de heer Ad. Versney als vertegenwoordiger der Curaçaose pers, de Ronde Tafel Conferentie gaat verslaan.

Om klokslag half twaalf stak het vliegtuig van wal en nam met zich mede vele bekende vrienden en kennissen van Curaçao. Wij wensen hun allen een goede reis, in het bizonder onze eigen hoofdredacteur.

AGENDA

BIOSCOPEN:

WEST-END: „Desire me" 7 en 9 pm.

ROXY: „Bob, son of Battle" 7 uur; „Swell Guy" 9 uur.

CINELANDIA: „Nocturne" 8 uur.

CULTUUR CENTRUM: Tentoonstelling Amerikaanse schilderkunst; dagelijks 4.30 tot 7 uur en Zondag 10.30 — 12 uur am.

WIT GELE KRUIS: De dienst van wijkverpleging wordt tot en met 18 Januari as. waargenomen door Zuster Langemeyer, Pasanggrahan, telefoon 1227.

APOTHEKEN: De avonddiensten tot en met 16 Januari as. worden waargenomen door: Botica Wilhelmina (Punda), Hendrikplein 7, telefoon 2380 en door Botica Central (Otrabanda), Bredestraat 45, tel. 2281.

SYNAGOGEDIENSTEN.
Synagoge „Mikvé Israël", Columbusstraat.

Vrijdag 16 Januari te 18 uur: Avondgebed en Sabbatwijding.

Zaterdag 17 Januari te 8.30 uur: Ochtenddienst. Schriftlezing: Exodus 10 t/m 13:16; te 16.30 uur: Jeugdbijeenkomst; te 18.15 uur: Avondgebed.

CUROM:

Vrijdag: 18.30 Kinderuitzending (N.); 18.50 Dinermuziek; 19.20 Uitzending in het Papiament; 19.35 Wij vragen uw aandacht voor werk van Gounod; 20 Nieuws; 20.15 Symphonische Jazz; 20.30 Zuigelingenzorg door Zuster C. J. van Meggelen; 20.45 Filmland; 21.30 De wereld schrijft 21.35 L'heure Violette; 21.55 Het voornaamste nieuws.

Zaterdag: 13 Programma-overzicht; 13.05 Lunchmuziek; 13.30 Nieuws; 13.45 15 minuten met Victor Sylvester.

Wereldnieuws

STAKINGEN IN HET RUHRGEBIED.

Een algemene staking van duizenden arbeiders bedreigt de industrie van het Ruhrgebied. Dit tengevolge van het feit, dat de anti-communistische leiders het bekendgemaakte communistische plan om de onrusten in West-Duitsland te vergroten, hebben aangevallen. De leiders der Duitse Vakbonden zijn te Dusseldorf in vergadering bijeen gekomen, ten einde te debatteren over de door de communisten aangespoorde 24-urige algemene staking, uit protest tegen de voedselvermindering.

Niet-officiële bronnen delen mede, dat de vakbondleiders gestemd hebben om de stakingen in Muehlheim, Duisburg en Dinslaken heden om zes uur in de morgen te laten aanvangen. Er is echter hieromtrent geen officiële bevestiging. Ongeveer 25.000 arbeiders in Oberhausen zijn reeds in staking gegaan, niettegenstaande een beroep der vakbondleiders om op hun werk te blijven.

OORLOGSVETERANEN DEMONSTREREN.

De Romeinse politie zwaaide met knuppels en verwondde drie of vier personen toen verscheidene honderden oorlogsveteranen en pensioentrekkers optrokken naar het regeringsgebouw Viminale. Zij protesteerden tegen, wat zij noemden, het gebrek aan belangstelling van de regering ten aanzien van hun rechten. Zij droegen borden met zich mede, waarop stond: Ook wij hebben honger. De demonstranten verzamelden zich nabij het plein Exdra. Een 200-tal militaire politieagenten probeerden de doorgang naar het regeringsgebouw te versperren. Er ontstond toen wat tumult en gevecht. Later braken de demonstranten door het politiecordon heen en werd een afvaardiging van hen door de regering ontvangen.

AMSTERDAMSE BEURS.

Conversielening $98^3/_{16}$; Koninklijke $328\frac{3}{4}$; Unilever $303\frac{1}{4}$; Philips 362; A.K.U. $161\frac{1}{4}$; Nederlandse Scheepvaartunie 170; H.V.A. $244\frac{1}{4}$; Delimy 179; Amsterdamse rubber $17v\frac{1}{2}$.

WAARSCHUWING

De ontvanger van Curaçao waarschuwt hierbij de gezamenlijke belastingschuldigen wegens **Grond en Gebruiksbelasting over 1947** dat het vier vierde gedeelte van genoemde belastingen invorderbaar is geworden op den **30n December 1947** en verzoekt hun, ieder voor zooveel hem betreft, de betaling daarvan te zijnen kantore te doen.

Curacao, 15 Januari 1948

De Ontvanger van Curacao.

WAARSCHUWING

De ontvanger van Curacao waarschuwt hierbij de gezamenlijke belastingschuldigen wegens **Inkomstenbelasting**, dat ingevolge art. 2 van P.B. 1942 no 247, vóór of op **den 15n Januari 1948** voldaan hadden moeten zijn definitieve aanslagen in **de Inkomstenbelasting 1946** en voorloopige aanslagen in **de Inkomstenbelasting 1947** gedagteekend vóór **1 September 1947**; voorts dat deze aanslagen thans invorderbaar zijn geworden, en verzoekt hun, ieder voor zooveel hem betreft, de betaling daarvan te zijnen kantore te doen.

Curacao 15 Januari 1948

De Ontvanger van Curacao

Bij de op 13 Jan. 1948 gehouden vergadering is besloten met ingang van 1 Jan. 1948

de Heer J. Schürmann

te benoemen als mededirecteur der N.V. Pasteleria La Lucha (Brood en Banket Bakkerij La Lucha N.V.)

De directeur-Administrateur

C. D. Jesurun.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN.

C.P.I.M.

Vrijdag.

Telegram Afdeling: tel. 307, na 23 uur M. v.d. Water, tel. 553.

Personeel Afdeling: L. A. Lemmens, Bernhardlaan 2, tel. 272.

Materialen Afdeling: M. Plaisier, Hotel CPIM, kamer 60, tel. 843—844.

Geneeskundige Dienst:

17.1 (12.30) — 19.1 (7.30): Dr. Gomperts, tel. 820; bij geen gehoor tel. 289.

C.S.M.

Rederij: P Zuiderent, tel. 528.

Scheepsagentschap: 8 — 23 uur Office, tel. 458—551; 23 — 8 uur P. C. Heitlager, tel. 288.

Verkenningstocht door het Koninkrijk

Sint Maarten door de natuur gezegend, doch de vonk van het initiatief ontbreekt

door

PIET BAKKER.

In een hoekje van het Curaçaose vliegveld Hato staat een nietig, twee-motorig Fokkertje, dat voor de West een even grote historische betekenis krijgt als Columbus' „Santa Maria" voor de ganse Nieuwe Wereld, en de „Halve Maen" van Henry Hudson voor Noord-Amerika. Het is de „Snip", het eerste K.L.M.-vliegtuig, dat van het moederland naar onze Westindische gebiedsdelen vloog. Dat was op 18 December 1934. Het dappere kistje werd na de grote oversteek door Hondong en zijn mannen van Paramaribo naar Curaçao gebracht, dat toen het derde eeuwfeest van Stuyvesants aankomst vierde.

Die „Snip" is het begin geweest van het Westindische bedrijf van onze K.L.M., dat nu een duizend man personeel telt, bijna evenveel als de hele K.L.M. vóór de oorlog.

De directeur is de heer Leo Bouwman en deze directeur is het bedrijf. Hij heeft er zijn hart, zijn verstand en zijn hele wezen aan verpand. Als jong marine-officier — voor de tropen afgekeurd! — kwam hij bij de zaak, werd chef van Waalhaven, kwam ten slotte op Curaçao en maakte daar mee, wat Plesman van meetaf aan te verstouwen kreeg: Onder zijn leiding groeide een kleine onderneming, van een groot ideaal bezield, uit tot een machtige affaire, zonder welke men zich het leven in de West nauwelijks kan denken. Eigen werkplaatsen, ik weet niet hoeveel machines, uitstekende vliegvelden en een goodwill, waaraan niemand kan tippen.

De K.L.M. is voor mij het bewijs, dat de ijzeren wil van grote en bekwame mensen de scheppende stuwkracht is welke de wereld vooruit brengt. Een overheid, die zulke persoonlijkheden wil temmen en betuttelen, doet de gemeenschap schade. Men dove nooit de goddelijke vonk, die het creatieve vermogen van de mens uitmaakt.

Drie uur vliegen.

Wij vliegen naar Sint Maarten. Er waren vóór de luchtvaart ettelijke dagen nodig om van Curaçao naar Sint Maarten, van de Benedenwindse naar de Bovenwindse Eilanden te komen. Op school leren wij de zes Nederlandse Antillen kwiek op een rijtje afraffelen — om ze dan zo snel mogelijk te vergeten. Die Antillen horen bij elkaar, is het niet? Dat tussen Curaçao, Aruba en Bonaire enerzijds en Sint Maarten, Sint Eustatius en Saba aan de andere kant een zee gaapt van Amsterdam tot Marseille, realiseert men zich niet.

Het is een dikke drie uur vliegen. Eens in de week wordt die vlucht gemaakt en het toestel pikt dan meteen het Engelse Saint Kitts even mee. Voor de Bovenwinden betekent dit lijntje de verlossing uit een isolement. Zij zijn aangeraakt door de beschaving.

De twee motoren vreten zich door de lucht. Geheel boven zee gaat de tocht naar Sint Maarten, wat veel prettiger is dan boven land. Want boven zee ziet men meer. Wolken! Wolken worden in de lucht een tastbaar ding. In étages liggen zij beneden het toestel en daaronder schemert de Caribbean. Het is van een huiveringwekkende schoonheid om langs een bui te vliegen, zo'n paars-zwarte wolkenkracht van een twintigduizend voet hoogte, een gigantische wereld met diffuus licht tussen de geweldige koppen, die de zonnestralen terugwijzen, zodat het daaronder spookachtig donker wordt.

Zelf vlieg je in het laaiende licht van de tropen en vlak naast je heerst een beklemmend mysterie. Gierend vaart daar een vervelende wind rond, een wild despoot in een betoverd rijk. Wee het vliegtuig, dat in zijn armen geraakt. Het zou remousklappen van een paar honderd meter krijgen. Maar aan de rand van dit gebied der vernietiging ligt de Dakota als een plank in de lucht. Passagiers bladeren in „Time" of slapen wat. Ik gevoel me heel nietig en toch word ik bevangen door een trots respect voor de mens, die zich opwerkte tot een meester in een domein, dat het zijne niet is.

En nu staan wij op Sint Maarten, op Nederlands gebied. Aan welke omstandigheid het is toe te schrijven, dat ongeveer de helft van dit eiland thans onder ons gezag staat en de andere helft bij Frankrijk behoort, is nauwelijks uit te zoeken. Om de „Bovenwinden": Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius is een paar eeuwen lang onderhoudend gevochten tussen Engeland, Frankrijk en Nederland met als resultaat, dat wij na de Napoleontische oorlogen in het gelukzalige bezit zijn geraakt van $2\frac{1}{2}$ Bovenwind. Dat het uw nationale trots strele!

De driekleur waait er, de bevolking spreekt Creools-Engels, jaarlijks moeten er lief wat duiten bij en als er op Curaçao en Aruba geen aardolie werd geraffineerd, zouden onze Rijksgenoten op de drie eilanden er minder fris aan toe zijn. Nu zorgen wij voor redelijk onderwijs, besteden we geld aan waterwinning, zorgen we voor zo goed mogelijke verbindingen, medische zorg en sociale bijstand. Als we ergens niet zitten ter wille van vuig koloniaal-kapitalistisch eigenbelang, dan is het op Bonaire, Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius. Het is eigenlijk zuiver liefdewerk.

Eén overtuigend voorbeeld en u weet het:

Op de Bovenwinden wordt slechts één belasting geheven. Dat is de hondenbelasting. „Geheven" is echter wat sterk. Het gouvernement heeft blijkbaar geredeneerd, dat volwaardige Rijksgenoten althans recht hebben op één belasting om te kunnen ontduiken. Mens noch hond trekt er zich iets van aan. Heerlijk land...

Inderdaad — een heerlijk land. Sint Maarten is na de dorheid van de Benedenwinden een verademing. Groene valleien en vlakten, prachtige baaien, vrij hoge heuvels en een klimaat, dat het sub-tropische nadert. Het hoofdplaatsje Philipsburg ligt daar zo idyllisch op een strekdam tussen de zee en een verlaten zoutpan.

Idylle.

O, de idylle is er wel. Het is maar niet leuk om onder de amandelboom een kapper nauwgezet aan het werk te zien. Compleet een plaatje, noemen we dat. Op een boomstronk zit een donker knaapje een boek te lezen. Ik kijk over zijn schouder — het is waarlijk in het Nederlands, dus in een voor hem vreemde taal, geschreven. De jongen blijkt de U.L.O. te hebben doorlopen en de behoefte te kennen om zich wat verder te ontwikkelen. Een flink kereltje dus. En prompt komt de vraag, de al honderd keer gehoorde: „Kunt u mij niet aan een baantje helpen bij de K.N.S.M. of bij de C.P.I.M.? Ik wil hier weg......"

Alles wat flink is en hersens heeft, wil hier altijd weg. Je hoort het op Bonaire, op de Bovenwinden; ik heb het later gehoord in Suriname. „Ik wil weg". Al die eilanden zonder eigen bronnen van bestaan worden eenvoudig afgeroomd. De flinksten emigreren. En zij hebben gelijk. Een résidu blijft over. Dank zij de oliewelvaart van het moedereiland kunnen de monden nog wel worden opengehouden. Als eens de olie van Curaçao zou verdwijnen, dan ontstond weer de toestand, die de Westindische compagnie hier aantrof: nagenoeg onbewoonde eilanden waren de Antillen toen. En ook nu reeds loopt de bevolking regelmatig terug.

Is er nu geen redding voor Sint Maarten? Het eiland is vruchtbaar en ligt ideaal voor allerlei visvangst. De Benedenwinden met hun vrijwel steriele bodem produceren niets van enig belang, moeten alles tegen kostbare deviezen invoeren en betalen hoge prijzen voor allerlei levensmiddelen, die Sint Maarten kan voortbrengen. Eén geregelde scheepsverbinding zou een uitkomst zijn. Het maakt mij kriegel om een door de natuur gezegend land te zien verkommeren.

In het vissersplaatsje Simpson Bay heb ik kreeften zien vangen van onwaarschijnlijke afmeting en vissen van een ongekende weelderigheid. Waarom kan er geen vries-inrichting worden opgericht, die regelmatige afzet mogelijk maakt?

De zoutpannen worden niet meer geëxploiteerd, omdat Frankrijk en Engeland hun zoutindustrie met bijzondere rechten beschermen. Maar dat binnenzeetje zou een kostelijke kweekplaats voor schildpad kunnen worden. Amerika heeft er grote belangstelling voor. Hier ligt een rijke bron van inkomsten braak.

Op Sint Maarten kreeg ik een afschuwelijk visioen, hoe het Nederland zou kunnen vergaan, indien al onze overzeese bronnen verdroogden, Duitsland zijn betekenis als economisch achterland niet zou herkrijgen en de overheidsbemoeiing iedere particuliere ondernemingsgeest zou hebben gesmoord. Dan zou ook ons land zijn bewoners niet meer kunnen onderhouden, de krachtigsten onzer namen de wijk en een rampzalig overschot zou zich troosten met de fikse gedachte: „Mijn eindje haalt het wel."

Dat leergierige kereltje op die boom heeft eigenlijk een diepe indruk op mij gemaakt......

En dan die romantische oude heer D. C. van Romondt. „Mr. D. C." noemen ze hem. Een zijner voorvaderen kwam in 1828 als Gezaghebber op Sint Maarten, de familie-plantage „Mary's Fancy", waar Mr. D.C. thans mediteert over zijn merkwaardig leven, treurt in vergane glorie. Deze man heeft een halve eeuw in bijna volstrekte eenzaamheid geleefd op het naburige eilandje Tintamare, dat hij had gekocht en waar hij zeekatoen verbouwde. Nu en dan waagde hij zich in de drukte van Sint Maarten. In 1913 verscheen er een bericht over hem in de Journal de Paris, met als opschrift: „Le Roi de Tintamare". Met bevende hand laat Mr. D.C. nu de brieven zien, die hij uit Frankrijk, Duitsland en Italië ontving. Ook toen leefde Europa in afwachting van een dreigende oorlog en ook toen waren er dus mensen, die het gevaarlijke werelddeel graag wilden verlaten. Gefortuneerde en avontuurlijke meiskes richtten smeekbeden tot „Son Majesté" om haar als Koningin te accepteren. Zij schilderden haar aantrekkelijkheid op zo suggestieve wijze, dat ik het grootste respect koester voor de celibataire stoerheid van de jonge Mr. D.C. Gelijk een wereldlijke Sint Anthonius bleek hij bestand tegen alle verlokking. Hij heeft zijn kleine koninkrijk nimmer met een ander gedeeld. In 1932 trad hij af en verkocht het aan Monsieur Constant Fleming, de Maire van Marigot.

Marigot is de hoofdplaats van het Franse eilandgedeelte, Saint Martin. Met zijn Nederlandse ambtgenoot, de heer Van Leeuwen, is Monsieur Fleming de beste vrienden. Trouwens, de verhouding tussen de Hollandse en de Franse Sint Maartenaars laat niets te wensen over. Vroeger was er een douane-post aan de grens. Die kostte een mille of acht per jaar. Maar toen de accijnzen de dertig gulden niet te boven gingen, hebben ze maar een tol-unie van het eiland gemaakt. Zelfs de bureaucratie was deze wanverhouding een tikje te gortig.

De Saint Martiners profiteren beminnelijk van het betere Nederlandse bestuur. Zij transporteren hun vee met onze boten, maken graag gebruik van de K.L.M., organiseerden een administratieve volksverhuizing om het Nederlandse onderwijs te kunnen volgen en beschouwen zich als een wel aardig, maar dood-arm neefje, dat graag goede vrienden blijft met tante Holland, want het mens heeft een paar olie-aandeeltjes.

Het Nederlandse gezag is niet flauw. Het laat de Fransen een beetje tegen ons aanleunen. Ze hebben het niet breed, ziet u. Saint Martin hoort bestuurlijk bij Guadeloupe en Sint Maarten bij Curaçao. En men kan het volgende aftreksommetje maken: Curaçao — Guadelope = Olie.

(Elseviers Weekblad)

SPORT

JONG HOLLAND EN SUBT IN DE BRANDING.

Het voetbalfeest, dat dagenlang met veel reclame is aangekondigd en waar iedereen over praat zal morgenmiddag een aanvang nemen met de wedstrijd Costa Rica-Jong Holland.

Naar ooggetuigen en berichten ons vertellen zijn de Costarikeinen tot heel wat in staat en staat hun spel in de opzichten op een zeer hoog peil zodat onze jongens maar wenig kans hebben. Fn de Costarikeinen verwachten zelf ook goede resultaten.

Maar onze voetballers en supporters verlangen ook naar goede resultaten en uit het verleden zien we dat onze buitenlandse tegenstanders het op Curaçaose bodem altijd zeer moeilijk hadden.

Bij het vorige bezoek van onze gasten wonnen ze slechts één van de drie wedstrijden maar wat ons vooral is bijgebleven, is, dat het zulke sportieve tegenstanders waren. Nu valt Jong Holland de club met een roemrijk verleden de eer te beurt het eerst op te treden tegen de voetbalgoochelaars. We willen geen voorspellingen doen maar hebben het volste vertrouwen in de rood-wit-blauwen die met iets extras voor de dag komen, U zult het zien.

Aanvoerder Matrona met zijn mannen zal ons niet teleurstellen. Het volgende elftal zal onder zijn leiding staan:

Hatot
Luciano Matrona
Adoptie Soria de Lannoy
Odría de Windt Boyé
Donker Orman

Reserve: Vos, Stefania, Eduarda, v. Aanholt, Virginia, Sillië, Hatot II.

Zondag 18 Jan. zal de kampioen van Curaçao Subt de strijd aanbinden. Ook de blauwgelen zullen het niet gemakkelijk hebben, al weten we dan ook dat Subt een ploeg heeft die moeilijk te verslaan is.

Vooral de achterhoede en middellinie zijn zeer sterk en daar komt nóg bij dat voor deze gelegenheid een speciale doelman onder de lat zal staan. De voorhoede die in haar geheel niet zo sterk is zal toch wel in staat zijn het publiek te laten juichen.

En dan denken we aan de bekende linkse pillen van Bernabela, de rechtse van Heyligher en de schuivers van Dagadan.

De kampioenen zullen vermoedelijk met de volgende opstelling uitkomen:

E. Pinedo
J. Pietersz E. Confesor
Vlinder Mercera Korps
W. Heyligher A. Pieters F. Jansen R. Rampenburg R. Bernabela.

Jong Holland en Subt, wij wensen U een zo groot mogelijk succes toe en vergeet niet: geheel Curaçao rekent op U.

En het Bestuur van de C.V.B. verwacht van Curaçao, dat nu zo'n heerlijk voetbalmenu wordt voorgeschoteld, het publiek in grote getale onze jongens zal komen aanmoedigen en dat allen zich sportief zullen gedragen, hoe het verloop van het spel ook mag zijn. Allen dan op naar het Rif. Niemand mag achterblijven.

De toegangskaarten voor deze wedstrijden zijn voor de tribune *f* 3.— per wedstrijd en de staanplaatsen *f* 1.—.

We vernemen nog dat de muziek van Scherpenheuvel voor de opgewekte toon zal zorgen en dat Zondag het clublied van Subt dat ons door een vriendenhand werd toegezonden over het veld zal weerklinken.

Sport Rubriek.

"Officiële„ Mededeelingen VAN De Curacaose Voetbalbond

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

Van Zondag, 11 Januari 1948:
Promotie- en Degradatie-wedstrijden:

Asiento 1 — Veendam 1 4—1.

Door het winnen van deze wedstrijd promoveert Asiento naar de „A"-klasse, terwijl de vereniging Veendam naar de B-klasse degradeert.

WEDSTRIJD PROGRAMMA
RIF STADION.
INTERNATIONALE WEDSTRIJDEN.

om 4.— uur n.m.

Zaterdag 17 Januari 1948:
Comb. Orion-Herediano Costa Rica) vs. Jong Holland.
Zondag, 18 Januari 1948:
Comb. Orion-Herediano Costa Rica) vs. S.U.B.T.
Zaterdag, 24 Januari 1948:
Comb. Orion-Herediano Costa Rica) vs. Combinatie C.V.B.
Zondag, 25 Januari 1948:
Comb. Orion-Herediano Costa Rica) vs. Bondselftal.

C.V.B.-ELFTALLEN:

De door de elftalcommissie opgemaakte elftallen zijn als volgt:

Bondselftal:

Hato (JH)

J. Pietersz (SUBT) Confesor (SUBT)

Vlinder (SUBT) C. de Geus (JC) G. F. Giribaldi (JC)

W. Heiliger (SUBT) P. Conquet (Sithoc) F. Jansen (SUBT) C. Isebia (JC) R. Bernabela (SUBT)

C.V.B.-combinatie:

E. Pinedo (JC)

L. Luciano (JH) P. Matrona (JH)

W. Korps (SUBT) R. Mercera (SUBT) W. de Lannoy (JH)

Ch. Haseth (Vitesse) P. Felipa (C.S.C.) C. Boyé (JH) M. Juliana (Vitesse) F. Lopez (Vitesse)

Reserves: E. Vos (JH), Schoonhoven (Transvaal), P. Nicia (Vitesse), R. Genoveva (JC), De Mindt (JH), E. Fokké (Transvaal), P. Coffie (Vitesse).

BOVENVERMELDE SPELERS WORDEN BELEEFD VERZOCHT IN GEVAL VAN VERHINDERING TIJDIG DOOR TUSSENKOMST VAN HUN VERENIGING HIERVAN AAN HET BONDSBESTUUR KENNIS TE GEVEN.

VRIJE TOEGANGSKAARTEN:

De aandacht van de houders van vrije-, seizoen en andere toegangskaarten wordt erop gevestigd, dat bij de komende internationale voetbalwedstrijden voor hen de volgende regels zullen gelden:

1o. Er zal voor bovenvermelde personen een aparte ingang zijn.

2o. Bovenvermelde personen mogen slechts gebruik maken van de voor-tribunes (dus de hulp-tribunes die zich voor de overdekte tribunes bevinden). Houders van deze kaarten mogen dus niet op de overdekte tribune.

3o. Toegang tot het Stadion zal alleen plaats vinden op vertoon van kaart. Van deze regel zal niet worden afgeweken.

HET BESTUUR.

Het belang van fotografische opneming

De fotogrammetrische kantering van Suriname

Professor R. Roelofs, Hoogleraar in de geodesie en de fotogrammetrie aan de Technische Hogeschool in Delft, heeft voor de microfoon van PCJ een toespraak gehouden over het belang van fotografische opneming en fotogrammetrische kartering van Suriname. Hieronder volgt de tekst van de rede.

In 1946 verscheen van de hand van Mr. Van Traa, Hoofd Directeur van de Surinaamse Bank en oud-lid van de Raad van Bestuur van Suriname een belangwekkend critisch-economisch overzicht over de geschiedenis van Suriname in de jaren van 1900 tot 1940. De schrijver komt daarin tot de slotsom, dat in de loop van die veertig jaren de economische structuur van het land er niet op vooruit is gegaan en dat er een, op nauwgezette voor-studie gebaseerd, vast plan nodig is om een economisch gezond Suriname op te bouwen.

Ieder die het goed meent met Suriname kan het hiermee dunkt mij, volkomen eens zijn. Het is echter van eminent belang, een goed begin te maken en dat goede begin zal moeten bestaan in een zo volledig mogelijke systematische inventarisatie van de exploitatie mogelijkheden, die het land biedt. Het is een gelukkige omstandigheid, dat de moderne techniek daarvoor een hulpmiddel levert, dat overal ter wereld waar een land tot ontwikkeling moet worden gebracht, wordt toegepast: een luchtfotografische opneming van het land, voor zover nodig gevolgd door een fotogrammetrische kartering.

Wanneer een land vanuit een vliegtuig zodanig wordt gefotografeerd, dat opeenvolgende foto's elkaar voor 60% overlappen, levert elk paar van opeenvolgende foto's, bekeken door een stereoscoop, een verkleind, natuurgetrouw ruimtelijk beeld van het terrein. Dit gemakkelijke hanteerbare, op elk moment en elke plaats te raadplegen verkleinde model van het terrein is van onschatbare waarde bij de voorstudie van deskundigen op het gebied van landbouw, bosbouw, geologie, veeteelt, irrigatie, wegenbouw enz.

Dat men op deze wijze veel sneller tot resultaten kan komen dan wanneer al deze deskundigen al hun waarnemingen in het terrein zouden moeten doen, is duidelijk. Maar daar komen nog verlerei voordelen bij. Goede luchtfoto's bevatten meer details dan men in redelijke tijd in het terrein kan verzamelen en deze details worden door de camera volkomen objectief geregistreerd, waarbij dus persoonlijke opvattingen omtrent de vraag of een detail belangrijk genoeg is om te worden opgenomen, geen rol spelen.

Verder is het een belangrijk voordeel, dat elk foto-paar van een betrekkelijk groot gebied een overzicht geeft, dat de waarnemer op de grond te enenmale mist. Het is dikwijls verrassend, luchtopnamen onder ogen te krijgen van gebieden, die men op grond van zijn waarnemingen in het terrein meende te hebben leren kennen: te constateren hoeveel details zelfs bij de nauwkeurigste waarneming aan de aandacht ontsnapt zijn en in het bijzonder ook, hoe gebrekkig en vaak zelfs misleidend het overzicht is, dat men uit die toch altijd min of meer geïsoleerde terrestrische waarnemingen heeft moeten opbouwen.

De waarnemer op de grond ziet door de bomen het bos niet; dit geldt letterlijk voor de bosbouwer, maar in niet mindere mate in figuurlijke zin voor de geoloog, de irrigatie-ingenieur, de wegenbouwer enzovoorts. Uit de tijd, toen luchtfoto's nog niet bestonden, zijn mij talrijke gevallen bekend, waarin men niet dan met grote moeite veel kunstwerken en dus hoge kosten door geaccidenteerd terrein een weg kon traceren, terwijl men jaren later, beschikkende over luchtfoto's van datzelfde gebied, ontdekte, dat men een aanzienlijk gemakkelijker en goedkoper tracee had kunnen volgen. Gevallen van geologen, die op grond van hun waarnemingen in het terrein tot verkeerde gevolgtrekkingen kwamen ten aanzien van de geologische formatie. Van bestuursambtenaren, die, moeizaam door het land reizende, landbouwterreinen zochten met het oog op kolonisatie, doch later toen er luchtfoto's beschikbaar kwamen, ervoeren, dat zij uitstekende mogelijkheden over het hoofd hadden gezien.

Dergelijke kostbare fouten waren toen onvermijdelijk, maar dat zijn ze nu niet meer. Het maken van goede luchtfoto's biedt geen principiële moeilijkheden en de kunst van het „lezen", het interpreteren van de foto's heeft vooral in de laatste tien à vijftien jaren grote vorderingen gemaakt. Intussen moet niet uit het oog worden verloren, dat deze foto-exploratie dient te worden geverifieerd en aangevuld met een beperkt aantal visuele waarnemingen vanuit het vliegtuig en in het terrein — maar juist de voorafgaande bestudering van de foto's is een waarborg, dat het programma voor deze waarnemingen zo rationeel mogelijk zal zijn.

Tot nu toe sprak ik nog slechts van fotograferen en niet van karteren. Inderdaad is het foto-archief primair en de kaarten hoe belangrijk ook, secundair. Het foto-archief is het terrein in het klein; het is begaanbaar voor iedereen, die goede ogen heeft en een expeditie eist slechts een eenvoudige stereoscoop. Deskundigen, die anders moeizaam het binnenland zouden moeten binnendringen, kunnen sneller, gemakkelijker, goedkoper en beter hun voornaamste gegevens uit het foto-archief putten. Een van die deskundigen is de foto-grammeter, die er zijn kaart uit samenstelt, zij het met hulpmiddelen, die aanzienlijk gecompliceerder zijn dan een stereoscoop.

Het spreekt vanzelf, dat men op de duur een betrouwbare topografische kaart van geheel Suriname zal moeten hebben voor het fixeren van concessiegrenzen, landbouw-, bosbouw- en veeteeltterreinen, het ontwerpen en uitvoeren van afvoer- en verkeerswegen, irrigatie- en waterkrachtwerken, het vastleggen van de resultaten van bodemkundig onderzoek, enzovoorts.

Dat de bestaande kaart, die voor het grootste gedeelte is gebaseerd op de gegevens van een achttal expedities in de jaren 1901—1910 en in 1926, geen aanspraak kan maken op het epitheton „betrouwbaar" is vroeger reeds verschillende malen geconstateerd. Het vorig jaar kwam dit nog weer eens duidelijk aan het licht, toen met behulp van gedurende de oorlog incidenteel gemaakte foto's, fouten van niet minder dan 10 kilometer in de ligging, zelfs van hoofdrivieren werden ontdekt. Hoeveel moeilijkheden, verwarring, tijd, verlies en kosten hieruit kunnen voortvloeien en voortgevloeid zijn, behoef ik u wel niet te schetsen. Een goede fotogrammetrische.. kaart moet de oplossing brengen. Voorlopig evenwel — maar laten we hopen niet al te lange tijd — zal men kunnen volstaan met een foto-mozaik, samengesteld door aaneenpassing van de afzonderlijke opnamen, terwijl men slechts van die gebieden, die volgens het oordeel van de verschillende deskundigen exploitabel beloven te worden, langs fotogrammetrische weg uit de foto's kaarten zal moeten vervaardigen.

Deze inzichten zijn niet nieuw; door verschillende schrijvers is herhaaldelijk op de wenselijkheid van een fotografische opneming van Suriname gewezen. Reeds in 1929 bracht de K.L.M. het belang van een luchtopname van Suriname onder de aandacht van de Regering. Een tweede voorstel van grotere omvang werd gedaan in 1937. In 1939 werd een drietal verkenningsvluchten boven Suriname gemaakt. De in 1945 opgerichte Natuurwetenschappelijke Studiekring Suriname en Curaçao heeft als eerste punt op haar werkprogramma: „Luchtkartering van Suriname". Zij zond aan de Regering een memorandum, waarin werd aangedrongen op een luchtfotografische opneming en fotogrammetrische kaartering van Suriname en wees nogmaals op de noodzakelijkheid daarvan in haar memoranda betreffende de bodemkaartering en de wederoprichting van de Dienst van het Boswezen.

Onmiddellijk na de bevrijding heeft de K.L.M. de plannen weer met voortvarendheid aangepakt en sedert Maart van het vorig jaar werkt een ploeg van het Fototechnisch en Cartografisch Bedrijf van de K.L.M. in opdracht van het Gouvernement en in het kader van het Welvaartsplan aan de opneming van de Noordelijke helft van Suriname; een gebied van ruim 8 millioen hectare.

Er wordt gevlogen met een Douglas DC-3 kaarteringsvliegtuig, dat uitgerust is met een automatische meetcamera. De schaal van de opnamen is 1 : 40.000 en voor bepaalde gedeelten in de kustzone, met een oppervlakte van 2.3 millioen hectare wordt bovendien op schaal 1 : 20.000 gefotografeerd. In het afgelopen jaar zijn ondanks de abnormale slechte weersomstandigheden niet minder dan ruim 6000 foto's gemaakt, die tezamen een gebied van meer dan 5 millioen hectaren bedekken.

Ook de meetkundige grondslag, die nodig is voor het samenstellen van het foto-mozaiek van het gehele gebied en van kaarten op de schaal 1 : 100.000 van bepaalde gedeelten, wordt door de K.L.M. verzorgd: twee landmeetkundige ploegen doorkruisen het terrein voor het verrichten van dit werk, dat voornamelijk bestaat in astronomische metingen ter bepaling van de positie van een aantal zorgvuldig gekozen punten. Het foto-mozaiek en de kaarten worden vervaardigd door het Cartografisch Bedrijf van de K.L.M. in Delft.

Het is wellicht interessant te vermelden, dat in Frans Guyana soortgelijke kaarteringsplannen bestaan als in Suriname, ter inleiding waarvan de K.L.M. kortgeleden reeds enige verkenningsvluchten heeft uitgevoerd.

Een voorbeeld uit het nabuurland aan de andere zijde, Brits Guyana, moge illustreren van hoe groot belang een nauwgezette exploratie kan zijn, de Anaconda-Copper heeft daar een concessie-aanvraage ingediend voor een gebied van 1,2 millioen hectare.

Laat Suriname niet achterblijven, maar op grond van een uitgebreid systematisch onderzoek van luchtopnamen, geverifieerd en aangevuld met terrestrische waarnemingen, zich vergewissen van zijn eigen mogelijkheden. En bedenke men, dat niet alleen de Noordelijke, maar ook de Zuidelijke helft van belang kan zijn en dat het verstandig zal zijn met het tot uitvoering brengen van de plannen in het Noorden reeds zoveel mogelijk rekening te houden met hetgeen in het Zuiden zal moeten gebeuren. Om deze twee redenen is het gewenst de fotografische exploratie niet te beperken tot de Noordelijke helft, maar die uit te breiden tot aan de Zuidgrens toe. Op die wijze zal het Welvaartsplan een hechte basis krijgen.

Bloednacht der „sociale revolutie"

Kinderziekte nog niet overwonnen

Het kan misschien zijn nut hebben voor de Oostkust van Sumatra nogmaals in grote lijnen de politieke ontwikkeling der laatste jaren na te gaan. Niet alleen zal daardoor het uit de bezettings- en revolutiejaren sterk geprononceerd naar voren gekomen Oostkustchauvinisme, dat momenteel in de vorming der „Daerah Istimewa Soematera Timoer" ongetwijfeld een grote rol speelt, begrijpelijker worden, maar tevens kan het licht op dit Sumatraanse politieke „zijtoneel" in bepaalde opzichten misschien ook het huidige Javaanse politieke spel en de in de republiek nog steeds voortschrijdende ontwikkeling een duidelijker reliëf geven.

Deze terugblik bedoelt niet zozeer het „vitium originis" der republiek, het kwaad, dat aan haar totstandkoming kleeft, opnieuw te benadrukken, als wel nogmaals reëel uiteen te zetten, dat deze zelfde gebreken — „kinderziekten" werden ze in bepaalde kringen genoemd en maandenlang was het zeer „ontactisch" om er over te spreken — nog steeds tot op de dag van vandaag niet overwonnen zijn en dat dezelfde figuren die indertijd in de beginperiode belangrijk waren, ook nu nog met kapitale letters in het rood-witte „Who is Who" compareren, aldus „De Maasbode".

Ook in het nog niet onder onze controle staande republikeinse gebied van Sumatra.

In het begin der Japanse bezetting kwamen ook op de Oostkust, verreweg het belangrijkste deel van Sumatra, allerlei Indonesische leiders naar voren, die de sultans (de voor de oorlog zeer invloedrijke adatrechtelijke feodale vorsten) en vele autochthone Oostkust-Sumatranen naar het tweede plan verdrongen.

De Japanners die er uiteraard het grootste belang bij hadden om via allerlei marionettenorganisaties de bevolking op te vangen en in te schakelen in de groot-aziatische belangensfeer en de verdediging van dit „Asia Raja", stichtten op de Oostkust reeds vrij spoedig de Bompa, een lichaam tot verdediging van de Groot Aziëgedachte, waarin zij allerlei figuren naar voren brachten, die ofwel reeds zichzelf pousseerden, of wegens hun representatieve waarde eenvoudig weg benoemd werden.

De Gewestelijke Raad recruteerde haar krachten voornamelijk uit „import"-Indonesiërs: Javanen, Batakkers, Minangkabauers etc., zodat er het eerste jaar van de zijde der Oostkust-Sumatranen zelf, van de zijde der autochthone bevolkingsgroepen dus, weinig animo voor deze organisatie bestond, ofschoon ook een Oostkust-Sumatraan als dr. Mansoer zijn benoemingsbesluit eenvoudig zonder enige waarschuwing en zonder dat men hem zelf daarover gevraagd had, in de brievenbus vond.

Het tweede jaar echter veranderden de Japanners van tactiek en werden er zelfs quasi-volksverkiezingen uitgeschreven. Dr. Mansoer, die als nummer zeven op de kieslijsten stond, werd na eindeloze vergaderingen, die een week lang duurden, tot voorzitter van deze raad gekozen.

Hij werd door zijn passieve houding reeds spoedig op de achtergrond gedrongen door dr. Mohammed Amir, een Padanger, die ongelooflijk eerzuchtig was en door mr. Hassan, een Atjehse gewezen referendaris ten Gouvernementskantore, die met goedkeuring van Japan enkele handelsverenigingen uit de grond stampte, cooperatieve tuinen aanlegde en erg rijk werd.

Deze twee figuren ontmoetten vlak voor de Javaanse capitulatie in Singapore Soekarno en Hatta, die juist het beruchte onderhoud met graaf Terauchi hadden gehad. Zij keerden met hen terug naar Java, zagen Soekarno, die eerst niet durfde de repoeblik Indonesia proclameren, zwichtend voor het fanatisme van de Indonesische Heiho's (Japans getrainde Nipponhulptroepen waartegen wij ook nu nog vechten) voor de druk van het stervende groot Japanse rijk, en voor zijn persoonlijke eerzucht.

Applaus voor een groot publiek vergoedt zeer veel en macht is als het hoofd van Medusa... Amir en Hassan keerden daarna terug naar Sumatra, zwegen over hetgeen er op Java was voorgevallen, namen contact op met dr. Mansoer, die in het bestaande gezagsvacuum wilde voorzien door de sultans in hun vroegere positie te herstellen, eventueel op democratischer basis door naast hen een soort volksraad in het leven te roepen. Het gewone volk verlangde niets dan rust.

Hassan moest en zou echter uit de situatie politieke munt slaan, belegde een politieke vergadering die mislukte, omdat hij als Atjeher opnieuw de autochthone bevolking negeerde, stuurde daarna, wijzer geworden, telegrafische convocaties rond ondertekend met „Mansoer", (maar géén aan hem zelf!) en slaagde er zo in, een „Nationaal Sociale Vereniging" in het leven te roepen, waaruit zich echter de meeste Oostkust-Sumatranen, toen zij van de juiste toedracht hoorden, reeds op de oprichtingsvergadering terugtrokken.

Zo ontstond op Oost Sumatra, rondom Medan de republiek. De belangrijkste figuren waren „geïmporteerd": de Padanger Amir, mr. Hassan, de Atjeher en enkele Javanen en Batakkers.

Het legde Hassan geen windeieren. Van de Jappen kreeg hij bij de stichting een geboortepresentje van één millioen kg. rubber verscheiden Japanse maatschappijen interesseerden zich financieel, er werden nog een paar brandkasten gekraakt en boven dit alles woei fier het rood-wit der jonge zelfbewuste natie.

Mansoer, die zich reeds op dat moment totaal uit de politiek had teruggetrokken, werd bovendien nog afgezet als hoofd van de geneeskundige dienst, een Javaanse dokter met een Indisch diploma als vervanging hem en in December was de chaos zo groot, dat men hem moest terugroepen. Hij slaagde erin twee trucks Rode-Kruis-geneesmiddelen los te krijgen, liet deze opslaan op het onder een Javaanse directeur staande gemeenteziekenhuis, kon vier dagen later reeds meer dan de helft dezer medicijnen op de zwarte markt kopen, maar uiterlijk bleef alles tamelijk rustig.

Op 26 Februari 1946 organiseerde dr. Amir, inmiddels gouverneur van Sumatra geworden, een grote tocht door zijn gebied, nam de Engelse politieke adviseur mee, die prompt over het overal laaiend rood-witte enthousiasme op Sumatra rapport aan Mountbatten uitbracht, maar onder andere vergat, dat alle plaatsten tevoren telegrafisch waren verwittigd met de instructie, dat de hele bevolking overal aan de stations moest staan en enthousiast moest zwaaien. Bovendien... enfin...

Nog geen week later, in de nacht van 3 op 4 Maart brak op heel Sumatra overal tegelijk de z.g. „sociale revolutie" uit (ongeveer te vergelijken met de „bersiap-periode" op Java). Vele zelfbestuurders werden vermoord; dr. Mansoer, nauw geparenteerd aan de uitgebreide sultansfamilie van Asahan, verloor niet minder dan honderd een en zestig bloedverwanten, waaronder zeven en vijftig in de hoogste graad en drie broers.

De overlevenden dezer feodale families werden grotendeels geïnterneerd behalve de onder Engelse bescherming staande sultan van Deli.

Dr. Amir had tevoren de Japanners, die van de geallieerden opdracht hadden gekregen orde en rust te handhaven in de overgangstijd, verzocht afzijdig te blijven, aangezien het hier zuiver Indonesische aangelegenheden betrof. Ook de Engelsen bleven vrijwel neutraal.

Pesindo, P.N.I. en vooral de P.K.I. (Communisten) hadden de leiding in deze bloednacht.

Amir, die opnieuw tevoren op Java was geweest, had bij zijn terugkomst verklaard, dat Tan Malakka (Moskou-agent) zeer spoedig daar de macht zou overnemen en had zich daarom ook op Sumatra maar vast omringd met een groot aantal communistische adviseurs Mohammed Junus (thans resident ter beschikking in de republiek) zou als vooraanstaand P.K.I.-lid de moordpartijen even gaan bezweren, reisde naar de Sultanaatslanden, roofde er alle bezittingen van de grotendeels vermoorde of geïnterneerde sultans en verdween.

Dr. Mansoer kon zich en zijn gezin met moeite in veiligheid brengen binnen de stad, trok zich daarna definitief terug binnen de onkwetsbaarheid van zijn witte chirurgenjas, zweeg en wachtte.

Hij wilde nooit meer onder „geïmporteerde" politieke figuren staan, zag in een Javaanse, Minangkabause, Tapanoelische of Atjehse overheersing van de Oostkust geen enkel heil, had in de integriteit der republikeinse machthebbers voorgoed alle vertrouwen verloren en bemoeide zich op de operatietafel nog slechts met „fatsoenlijke mensen".

Daar hij ook tegenover de in Medan teruggekeerde Nederlanders volledig onafhankelijk wilde staan, trad hij niet meer in gouvernementsdienst en werkte zonder salaris.

Hij oefende zijn practijk uit tot de dag der politiële actie.